

# A HONISMERETI SZÖVETSÉG HÍREI

## A Honismereti Szövetség elnökségének ülése 1992. február 12.

Szikossy Ferenc köszöntő szavai után tájékoztató hangzott el a novemberi elnökségi ülés óta végzett munkáról:

– november 30-án megtartottuk a táborvezetők tanácskozását, amelyen 34 táborvezető részvételével összegeztük az 54 honismereti tábor tapasztalatait:

– a tanácskozáson született állásfoglalás értelmében januárban meghirdettük a pályázatot az 1992. évi táborok támogatására,

– megkezdtük a táborvezetők továbbképző tanácskozásának szervezését, melyre március 7-8-án kerül sor Csillebércen.

– részt vettünk Hosszúperesztegen egy nagyon jól sikerült honismereti rendezvényen, ahol a délelőtti falunapot követően délután a falu történetét feldolgozó kiadvány szakmai bemutatására, vitájára került sor,

– a Baranya megyei honismereti egyesülettel közösen folytattuk a Honismereti Akadémia előkészítő munkálatait,

– megbeszélést folytattunk a Kossuth Alapítvány vezetőivel a Kossuth-évfordulók ez évi és távolabbi közös rendezvényeiről, az általuk kiírt vetélkedő támogatásáról,

– pályázatot nyújtottunk be a Művelődési Minisztériumhoz a Honismeret folyóirat előállítás költségeinek támogatására, valamint a Lakitelek Alapítványtól a kiadványszerkesztők tanácskozásához kértünk támogatást pályázat útján.

*Szikossy Ferenc* a TESZ új székházba költözése kapcsán javasolta, hogy az elnökség alkalmazzon egy függetlenített munkatársat aki adminisztratív, ügyintézési munkákat végezne. Abban az esetben alkalmaznánk, ha a parlamenti bizottságtól kapunk támogatást működésünkhöz. Bérét, munkaköri leírását az elnökség állapítaná meg. Az elnökség egyetértett a javaslattal, javasolva, hogy az állásra jelentkezőket egy háromtagú bizottság hallgassa meg, és három hónapos próbaidőre szerződtesse.

A XX. országos honismereti akadémia programtervét *Gábori Imréné* terjesztette az elnökség elé. Ismertette a központi témára, illetve korreferátumokra javasolt előadásokat, témákat. A tanulmányutat két útvonalon tervezik, melyeken bemutatnák a résztvevőknek egyrészt Észak-Baranyát, másrészt Dél-Baranyát (Ormánság). Felvázolták az akadémia tervezett költségeit, a várható bevételeket.

*Bolla Dezső* kérte, hogy ne szabjuk meg 180 főben a résztvevők számát, és tegyük lehetővé a Baranya megyei aktivisták bentlakását is. Szerencsésebbnek tartaná, ha a tanulmányúton hivatásos idegenvezetők helyett honismereti aktivisták vállalnák a kalauzólást.

*Halász Péter* a részvételi díjat 1200 Ft-ban javasolta megállapítani, hogy minél többen részt tudjanak venni.

*Székely András Bertalan* egy olyan előadás megtartását javasolta, amely átfogó képet adna országosan a nemzetiségi civil szerveződésekéről. Ezt követhetnék a megyei nemzetiségi szerveződések bemutató korreferátumok. Az előadás megtartására dr. Gyivicsán Annát, a nemzetiségi munkabizottság elnökét javasolja. Hiányolta a programból a határon túli magyarok civil szerveződéseinak bemutatását.

*Szikossy Ferenc* szerint a határon túli résztvevők hozzászólás keretében szólhatnak saját szervezeteikről. Véleménye szerint egy jogászt is meg lehetne szólaltatni a bejegyzett egyesületek helyzetéről.

Az elnökség tagjai módosító javaslatokkal a tervezetet elfogadták, s a választmány elé terjesztésre javasolták.

A következőkben *dr. Román András* adott számot az 1989-ben megalakult nemzeti örökség bizottság tevékenységéről. A honismereti bizottság akkori felhívására 33 állami és társadalmi szervezet delegálta képviselőit a tagok sorába. Működési szabályzatában célként fogalmazta meg a bizottság azoknak a műemlékeknek a kiválasztását, amelyek értéküknél fogva a nemzet örökségének tekintendők, és mint ilyenek, az önkormányzatok védelmére

számítanak. A mintegy 10 000 objektum között 170–200 ebbe a körbe tartozó objektumról van szó. A megszülető műemléki törvény talán védelmet jelent majd, de addig a bizottság örökdió a védelmükön. A munka a megalakulást követően jól haladt, később azonban az OMF felügyelő tanácsa illegitimnek tekintette a bizottság tevékenységét, mondván, hogy létrehozó szerve már nem működik, ezért meg kell vizsgálni legitimitását. Ezek után úgy érzi, hogy titkárságot nem célszerű a továbbiakban az OMF-ben tartani. Miután úgy látják, hogy a honismereti szövetség megerősödött, helyesnek tartanak a bizottság visszatérését a szövetség kereteibe. Ehhez kéri az elnökség egyetértését.

Halász Péter az elnökség javaslatai, észrevételei alapján megállapította, hogy tagszervezetként az elnökség elfogadja a csatlakozást. Székely György szerint jó lenne, ha a Honismeret hasábjain bővebben olvashatnánk a bizottságról. Töltési Imre pedig azt kérte, hogy a bizottság ne csak a kiemelt létesítmények védelmét vállalja, hanem tágabb értelemben, a honismereti mozgalom hagyományainak megfelelően, más objektumok védelmét is lássa el.

Az 1992. évre szóló munkatervet az elnökség kiegészítésekkel elfogadta.

Bolla Dezső a Kossuth Alapítvány vezetőivel kidolgozta az évfordulóval kapcsolatos tennivalókat. Ez évre javasolja márciusban a koszorúzást a Kossuth-émlékmauzóleumnál, szeptemberben emlékülés megszervezését, kiállítás megrendezését.

Székely György arra hívta fel a figyelmet, az egyesületek mindenhol a Kossuthal kapcsolatos helyi tevékenységre emlékezzenek – ebből válhat csak országos mozgalom. Nagyon fontosnak tartja az 1100. évfordulóra való felkészülést – véleménye szerint neves történészeket, régészeket is be kell vonni a munkába.

A továbbiakban Halász Péter és Bolla Dezső javaslatát vitatta meg az elnökség arra vonatkozóan, hogy a szövetség alapítson a honismereti munkát elismerő emlékérmét. Halász Péter javasolja egy Notitia Hungariae elnevezésű emlékplakett alapítását Bél Mátyás arcképével, melyet évente 4–5 aktivista kaphatna meg. Bolla Dezső szerint emellett létre kellene hozni egy Bél Mátyás-díjat, mely pénzzel együtt járna, évente maximum egy személy kapná életművéért. Az elnökség a javaslatokat a választmány elé terjeszti döntésre.

Az 1100. évfordulóhoz kapcsolódó, 3 évre szóló vetélkedősorozat tervezetét nyújtotta be az elnökségnek Derzsi Ottó, mellyel kapcsolatban az elnökség úgy foglalt állást, hogy ha a választmány jóváhagyja, részletes tervet kell kidolgozni. Tisztázni kell, mely országos szervek csatlakoznának, közösen kellene meghirdetni.

Sáray László ismertette a II. Abaúji szabadegyetem gazdag programtervét, valamint a muhi csata 750. évfordulójára szervezendő ünnepség előkészületeit.

Bartha Éva

## A honismeret a hazai sajtóban

1992. január

2. Vértessomlón és Tardosbányán elkezdődött a helybeli tantestület tagjainak felkészítése egy átfogó kérdőíves programra, melynek célja a nemzeti kultúra és hagyományok feltárása. (DL) – A tiszakécskei honismereti kör vendége volt Lestár János filmrendező és stábjja. A kör tagjai és a meghívottak az 56-os helyi sortűzről emlékeztek meg. (PN) – Vácszentlászló képviselő-testülete megemlékezett a török uralom alól felszabadult falu visszatelepülésének 300. évfordulójáról. (PMH) – A múlt évben Hódmezővásárhelyt megalakult Szerelmi Társaság *A helytörténet műveléséért* címmel alapítványt hozott létre s évkönyv megjelentetését is tervezi. (CsMH)

3. A jászákóhalmi Horváth Péter honismereti szakkör tagjai tejbepítet sütöttek hagyományos kemencében, azzal a céllal, hogy ne menjen feledésbe a régi népi konyha. (SzMN) – A Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület pécsi klubjának 158 fizető tagja van. Idén egyhetes múzeum- és műemlékvédő túrára indulnak Erdélybe. (DN)

4. Nagykanizsa önkormányzata és a Városvédő Egyesület Honismereti Köre novellapályázatot írt ki Nagykanizsa és környéke múltja, jelene és jövője témakörben. (ZH) Az MDF aszódi csoportja pályázatot tett közzé *Kedves szép városom* címmel az általános és középiskolás diákok részére. A pályázóktól azt várják, hogy írják meg, milyenek képzelik városukat néhány év múlva. (PMH)

5. Szerencsen, a cukorgyári múzeum előtt a közelmúltban Tessedik Sámuel-émlékművet állítottak, aki az 1800-as évek fordulóján először főzött hazánkban répából cukrot. (ÉM) – A deszki Falunkért Egyesület kezdeményezi, hogy volt földbirtokosuk Gerlicyek címere alapján készítsék el a sajátjukat, mivel a falunak mind ez idáig nem volt soha címere. (DM)

9. A Komárom-Esztergom Megyei Honismereti Egyesület közgyűlést tart, ahol többek között megismerhetik a résztvevők az orosz-lányi helytörténeti olvasókönyvet. (DL)